Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3985/24
18.9.2024. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Наташа Смиљанић, адвокат из Београда, Хајдук Станкова 13/12, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Миленко Малешевић, адвокат из Београда - Рушањ, Ослобођења 77, ради дуга, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 62310/21 од 25.12.2023.године, у седници већа одржаној дана 18.9.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 62310/21 од 25.12.2023. године, у првом и трећем ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 62310/21 од 25.12.2023. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга исплати износ од 8.125 евра са каматом у висини референтне стопе Европске централне банке за главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена почев од 26.12.2012. године па до исплате и износ од 1.750 америчких долара са каматом у висини референтне стопе Америчке централне банке почев од 1.6.2012. године па до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате са каматом у висини референтне стопе Америчке централне банке увећане за осам процентних поена, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавеже тужена да тужиоцу камату на америчке доларе за период од 1.6.2012. године до

24.12.2012. године досуђену првим ставом изреке плати са увећањем од осам процентних поена. Трећим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 497.614,62 динара.

Благовремено изјављеном жалбом из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11....18/20) тужена је побијала првостепену пресуду како из садржине жалбе произлази у првом и трећем ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7, и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, због чега се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужилац и његова сада покојна супруга ВВ – сестра тужене, су у неколико наврата новчана средства која су представљала њихову заједничку уштеђевину стечену радом у иностранству, остављали на чување тужиочевој ташти – сада покојној ГГ - мајци тужене и сада покојне ВВ. Правноснажном и извршном пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 438/07 од 25.9.2008. године, утврђено је да је тужилац по основу брачне тековине сувласник 1/2 идеалног дела стана у ... - ... у ... Истом пресудом утврђено је да заоставштину супруге тужиоца - покојне ВВ чини и новчани износ од 16.250 евра и 3.500 америчких долара, те да се наведена средства налазе код сада појконе ГГ, чији је правни следбеник тужена ББ. Као законски наследници иза покојне ВВ оглашени су решењем Првог основног суда у Београду О 2590/11 од 23.2.2011. године тужилац као њен супруг и тужена као сестра са уделима од по 1/2 на имовини коју чини стан у ... у ... и новчана средства у износу од 16.250 евра и 3.500 америчких долара, као и 13 акција "Унион инжењеринга" а.д. Решењем Трећег основног суда у Беогрду Р1 41/24 од 26.5.2014. године, извршена је деоба стана у ... у ... јавном продајом. Тужена је решењем Првог основног суда у Београду О 14779/13 оглашена за законског наследника иза своје мајке покојне ГГ на имовини коју чини ванкњижно право власништва на двособном стану број 14 површине 53 м2, на трећем спрату стамбене зграде у Улици ... у ..., а под теретом накнаде евентуалних оставиљиних дугова до висине вредности наслеђене имовине. Висина вредности предметне непокретности већа је од висине истакнутог тужбеног захтева.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са члановима 12, 17, 262 став 1, 295 став 1, 712 став 1 и 2, 716 став 1, 718 став 1 Закона о облигационим односима у вези са чланом 222 Закона о наслеђивању и чланом 2 Закона о затезној камати оценио да су тужилац и његова сада покојна супруга, као оставодавци, са мајком тужене неформално закључили уговор о остави, на основу којег

је тужиочевој ташти, а мајци тужене, као оставопримцу, поверена на чување уштеђевина тужиоца и његове сада покојне супруге у износу од 16.250 евра и 3.500 америчких долара, а који новац је ушао у састав заоставштине супруге тужиоца. Првостепени суд је оценио да се новац налазио код оставопримца у моменту њене смрти, што је утврђено и пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 438/07 од 25.9.2008. године. Оценио је да мајка тужене као дужник из уговорног односа није испунила своју обавезу у смислу члана 718 став 1 Закона о облигационим односима и на захтев тужиоца као једног од оставодаваца вратила количину новца коју је примила на чување, па је закључио да је тужена као једини законски наследник који се прихватио наслеђа ступила у сва права и обавезе своје покојне мајке, што је основ одговорности тужене, те је на тужену прешла и обавеза враћања онога што је њена мајка примила по основу закљученог уговора о остави, чија висина и постојање су утврђени пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 438/07 од 25.9.2008. године, те тужена у смислу одредбе члана 222 Закона о наслеђивању одговара до висине вредности наслеђене имовине, па је обавезао тужену - правног следбеника покојне ГГ да тужиоцу на име дуга исплати износ од 8.125 евра са каматом у висини референтне стопе Европске централне банке за главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена почев од 26.12.2012. године, као дана доспелости, па до исплате и износ од 1.750 америчких долара са каматом у висини референтне стопе Америчке централне банке почев од 1.6.2012. године, као дана доспелости, па до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате са каматом у висини референтне стопе Америчке централне банке увећане за осам процентних поена, па до исплате у складу са члановима 277 став 1 и 394 став 2 Закона о облигационим односима, а у вези са чланом 4 став 1 и 2 Закона о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члана 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновани су жалбени наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права код оцене активне легитимације тужиоца.

Стварна легитимација је материјалноправно питање – претпоставка од које зависи основаност тужбеног захтева – материјалноправна веза између конкретног захтева и лица која су у тужби означена као тужилац и тужени. Тужилац је активно стварно легитимисан ако је носилац правног овлашћења, а тужени је пасивно стварно легитимисан ако је носилац правне дужности.

Према стању у списима, у оставинском поступку иза оставиље пок. ВВ бивше из... – супруге тужиоца, преминуле дана 18.3.2000. године, без завештања, оглашени су решењем Првог основног суда у Београду О 2590/11 од 23.2.2011. године, за наследнике по законском основу наслеђивања са по 1/2 наследничког удела од утврђене заоставштине тужилац и тужена, па је првостепени суд правилно закључио да је тужилац активно легитимисан да у овом поступку остварују заштиту својих права.

Неосновани су жалбени наводи о непотпуном утврђеном чињеничном стању и

погрешној оцени доказа указивањем да одлука о усвајајућем делу није у складу са изведеним доказима пошто није утврђено да ли је покојна ВВ – супруга тужиоца заиста имала предметни новац и да ли је исти дала својој мајци сада покојној ГГ. Наведеним жалбеним наводима тужена указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 8 Закона о парничном поступку. Таквим оспоравањем тужена сама оцењује изведене доказе и на свој начин интерпретира чињенично стање. Првостепени суд је међутим, супротно жалбеним наводима, а поступајући у складу са начелом слободне оцене доказа и ценећи исказе парничних странака у склопу осталих приложених писаних доказа, те је своје уверење које је стекао о истинитости изложених навода исказао кроз оцену доказа у побијаној пресуди и при том је дао јасне и довољне разлоге због којих није прихватио исказ тужене, а прихватио исказ тужиоца.

У смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, суд по свом уверењу одлучује које ће чињенице узети као доказане а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. При оцени доказа суд нема обавезу да се руководи формалним правима, односно ограничењима, али је дужан да сваки доказ засебно и потом све доказе заједно оцењује у складу са правилима логичког закључивања, опште познатим чињеницама и оним што је животно прихватљиво. Правилној оцени исказа парничних странака, као и сваког другог доказа, претходи анализа садржине исказа у контексту оних чињеница које су суду потребне као релевантне за доношење долуке, при чему искази могу бити уопштени или конкретни и детаљни.

У конкретном случају ова оцена је заснована на савесној и брижљивој оцени сваког доказа засебно и свих доказа заједно, те на основу резултата целокупног првостепеног поступка што произлази из образложења побијане одлуке, односно могуће је да се утврди која чињеница је на основу ког доказа и из ког разлога узета као утврђена. Искази парничних странака као и писмени докази били су предмет оцене првостепеног поступка, а исти је по оцени Апелационог суда правилно закључио о постојању правно релевантних чињеница за које дао јасне разлоге.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права због погрешно утврђеног чињеничног стања указивањем да тужена није наследила предметни новац иза своје покојне мајке већ стан у ... који је био предмет заоставштине.

Према утврђеном чињеничном стању предмет заоставштине иза покојне ВВ чини и новчани износ од 16.250 еура и износ од 3.500 америчких долара, који се налазио код њене мајке сада покојне ГГ, који за живота није вратила, а како је иза ГГ правни следбеник тужена ББ што је утврђено и пресудом Четврог општинског суда у Београду П 438/07 о од 25.9.2008. године, то тужена по решењу Првог основног суда у Београду О 14779/13 од 3.12.2013. године као законски наследник који се прихватио наслеђа има обавезу враћања онога што је њена сада покојна мајка примила по основу закљученог неформалног уговора о остави у смислу одредбе члана 222 Закона о наслеђивању до висине вредности наслеђене имовине. Стога се жалбом неосновано указује да чињенично стање битно за доношење одлуке није правилно и потпуно утврђено, јер тужена одговара као законски наследник иза покојне мајке за дуг настао

из оставе којој је предметни новац био поверен на бесплатно чување од стране тужиоца и његове сада покојне супруге, како је правилно закључио првостепени суд.

Законом о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17).

Уговором о остави обавезује се оставопримац да прими ствар од оставодавца, да је чува и да је врати кад је овај буде затражио, док предмет оставе могу бити само покретне ствари (члан 712 став 1 и 2).

Дужник долази у доцњу када не испуни обавезу у року одређеном за испуњење. Ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу када га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавеза (члан 324).

Одредбом члана 1 став 1 и 2 Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95, 101/2003 – одлука УС РС и 6/2015), прописано је да се наслеђује заоставштина, а да заоставштину чине сва наслеђивању подобна права, која су оставиоцу припадала у тренутку смрти. Одредбом члана 222 истог закона прописано је да наследник одговара за оставиочеве дугове до вредности наслеђене имовине.

Имајући у виду да је у поступку пред првостепеним судом несумњиво утврђено да су тужилац и сада покојна ВВ (супруга тужиоца и сестра тужене) дали на чување сада покојној ГГ (мајка тужене и таштa тужиоца) новчани износ од 16.250 евра и 3.500 америчких долара, а да за живота ГГ предметни новац није вратила, то тужена као законски наследник ступа у сва права и обавезе покојне ГГ и као наследник одговара за оставиочеве дугове до висине вредности наслеђене имовине, па је и по оцени Апелационог суда, на овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно првостепени суд обавезао тужену да тужиоцу врати износ од 8.125 евра и износ од 1.750 америчких долара са припадајућим каматама од доспелости до исплате.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилно је првостепени суд у складу са члановима 150, 153 и 154 Закона о парничном поступку одлучио о трошковима поступка чију висину је определио сагласно одредбам Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења.

Без утицаја је жалбено указивање тужене да није правилно одлучено о камати на досуђене трошкове поступка, јер тужиоцу законска затезна камата није досуђена, а према стању у списима, опредељеним трошковником исту није тражио.

Са изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке.

Како тужена није успела у жалбеном поступку, то је у складу са чланом 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијен као неоснован њен захтев

за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић , с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић